

Stockholm 2023-03-03

Angående samråd inför Naturvårdsverkets beslut om licensjakt på gråsäl och knobbsäl samt Naturvårdsverkets beslut om skyddsjakt på vikare

Djurskyddet Sverige fanns inte med på sändlistan inför Naturvårdsverket beslut om licensjakt och skyddsjakt på säl men vill inkomma med följande kommentarer.

Djurskyddet Sverige anser inte att licensjakt på vare sig knobbsäl eller gråsäl ska vara tillåten. Enligt Naturhistoriska riksmuseets inventeringar minskar sälbestånden av knobbsäl i både Skagerack och Kattegatt. Även gråsälbestånden i Stockholms skärgård minskar. Orsakerna till detta är inte fastställda, men jakttrycket kan vara en av dem. Innan detta är utrett bör ingen licensjakt på säl genomföras. Jakt från båt eller på sälar i vatten kan inte tillåtas då jaktlagens 27§ säger att viltet inte får utsättas för onödigt lidande. Riskerna med denna jakt är enormt stora ur djurskyddssynpunkt. Även forskningsresultat gällande skadeskjutningsfrekvens och möjlighet till eftersök måste inhämtas innan en jaktform med särskilt stora djurskyddsrisiker genomförs.

Vi reagerar över rapporteringarna om avmagrade sälar och bristen på föda för dem. Det är beklagligt om jakt måste ske för att avliva djur i syfte att undvika att de svälter ihjäl, när orsaken till brist på föda är orsakad av människans överfiske. Här ser vi att Naturvårdsverket tillsammans med andra myndigheter på området bör informera politikerna om hur situationen med sillbestånden påverkar sälarna, så att korrekta åtgärder sätts in på rätt plats. Det är en kollaps i ekosystemet och att minska sälstammarna är inte rätt sätt att lösa detta stora problem på.

Vi anser även att Naturvårdsverket ska väga in de klimatförändringar som pågår och ta i beaktande att havsisarna i Bottenviken minskar. Vikare är beroende av havsisen men även gråsälkutarna har större chans till överlevnad om de föds på is. Om sälpopulationerna minskas på grund av jakt och sälarnas förutsättning för fortplantning samtidigt minskar finns stor risk att sälbestånden i framtiden får svårt att överleva.

Skador och övrig påverkan orsakad av säl

Innan beslut om någon form av jakt fattas måste Naturvårdsverket inhämta forskning både gällande sälbestånden och sälens påverkan på fisket, samt vilka åtgärder som verkligen görs för att förhindra skador på fiskeredskap och i fiskuppfödningssystem. Den största anledningen till att fiskbestånden i till exempel Östersjön minskar är inte sälen, utan utfiskningen och miljöproblematiken¹. I första hand behöver myndigheten påtala för politikerna att det är utfiskningen som är orsak till att sälarna drar sig längre in mot land, där strömmingen leker. Även det faktum att det är avmagrade sälar som oftast rapporteras som bifångst² kan tyda på att det saknas föda för sälarna och de söker sig till fångstredskap.

¹ Costalago, D., Bauer, B., Tomczak, M.T. et al. The necessity of a holistic approach when managing marine mammal-fisheries interactions: Environment and fisheries impact are stronger than seal predation. *Ambio* 48, 552-564 (2019)

² Bäcklin B-M, Moraeus C, Strömberg A, Stenström M, Neimanis A. Undersökning av insamlade sälar från Östersjön 2013/2014. Rapport nr 2015. Naturhistoriska riksmuseet.

med följderna att de fastnar i dem. Enligt Naturhistoriska riksmuseet fortsätter trenden med magra sälar och strömningen håller på att fiskas ut i Östersjön.

Jakttider samt områden och tid för inventering

Vi ser positivt på att det införts ett jaktstopp vid tiden för pälsbyte, men skulle helst se att det förlängdes, så att sälarna är fredade under hela pälsbytet. Det är även bra att tiden för jakt på vikare inte sträcker sig under hela januari.

Antal sälar som får fällas i respektive geografiskt område

Djurskyddet Sverige ställer sig frågande till hur det antal sälar som föreslås få fällas är anpassat till den skada de orsakar. Eftersom antalet rapporterat skjutna sälar är färre än den kvot som satts de senaste åren, kan detta eventuellt tala för att skadorna inte är så omfattande att jägare och fiskuppfödare ser att jakten är nödvändig. Detta måste utredas innan kvoterna bestäms.

Skydds jakt på vikare

Vi anser att det inte är acceptabelt att bedriva skydds jakt inom ett område på 200 meter av fiskeredskap eller fiskeuppfödning anläggningar, utan att detta avstånd måste förkortas. Det måste även säkerställas att den individ som gett upphov till skador på redskapen är samma individ som jagas.

Annan lämplig lösning

Naturvårdsverket efterfrågar i skrivelsen synpunkter på de andra lämpliga lösningar så som skadeförebyggande åtgärder. Vi vill poängtera att detta borde vara fokus framför beslut om jakt och det måste ställas krav på yrkes- och fritids fiskare samt fiskuppfödare att använda dessa skadeförebyggande åtgärder. Vi anser att dessa åtgärder måste redovisas av varje person som avser bedriva skydds jakt, innan jakten tillåts. Ett arbete med att återställa ekosystemet i havet måste påskyndas i syfte att öka sillbestånden. Om inte detta görs kommer sälarna att fortsätta söka sin föda kustnära och i fiskeredskap.

Rutiner för omfattning av bärgning och provtagning

I föregående års beslut om jakt på säl står att sälarna så långt som möjligt ska bärgas. Vi anser att de inte förenligt med god jaktetik att inte säkerställa att ett djur har dött. Besluten bör därför utformas så att jakt inte får förekomma om djuret inte kan bärgas.

Övrigt

Jakt på säl sker genom skott i huvudet, vilket är en svår jaktmetod. Jakten sker dessutom från båt, vilket ytterligare försvårar träffsäkerheten. Vi vill påpeka hur viktigt det är att jakt utövas på ett etiskt och säkert sätt, vilket vi inte anser sker gällande säljakt. Skadeskjutna sälar är svåra att göra eftersök på, då de jagas i vatten och därmed sjunker eller simmar iväg. Information om påskjutning ger information om svårighetsgraden av jakten. Detta är viktigt ur förvaltnings- och djurskyddssynpunkt. Det ger även ett underlag för framtida forskning om säljakt, som i och med licensjakten kan komma att öka avseende antalet påskjutna sälar. Därför anser vi att det är viktigt att det i eventuella beslut om licens- och skydds jakt tydliggörs att påskjutna sälar ska rapporteras till Naturvårdsverket.

För Djurskyddet Sverige,

Åsa Hagelstedt, Generalsekreterare.

Anna Lundvall, Sakkunnig.